

- STRGULC KRAJŠEK, S. 2007: *Epilobium* L. – vrbovec. V: Mala flora Slovenije. MARTINČIČ A., T. WRABER, N. JOGAN, A. PODOBNIK, B. TURK, B. VREŠ, V. RAVNIK, B. FRAJMAN, S. STRGULC KRAJŠEK, B. TRČAK, T. BAČIČ, M. A. FISCHER, K. ELER, B. SURINA. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana. pp. 331-334.
- WRABER, T. & P. SKOBERNE, 1989: Rdeči seznam ogroženih praprotnic in semenk SR Slovenije. Varstvo Narave 14-15: 9-428.
- WRABER, T., 1962: Mala mladomesečina v Julijskih Alpah. Proteus (Ljubljana) 24(8): 217-218.
- WRABER, T., 1964. Malo polje v Julijskih Alpah. Varstvo narave 2/3: 195-198.

SIMONA STRGULC KRAJŠEK & NEJC JOGAN

88. *Gentianella germanica* (Wild.) E. F. Warburg in Clapham, Tutin & E. F. Warburg

Novo nahajališče redke vrste na Kočevskem New locality of a rare species in the Kočevsko region

10454/1, Slovenija: Kočevska, Bezgárska planina, 920 do 930 m n. m., SE, NE, travišča. Leg. M. Accetto, 20. 9. 2007, det. 9. 11. 2007, herbarij LJU.

Veljalo je, da je med na splošno težko določljivimi sviščevci, nemški izjema. Ob najdi in določevanju sviščevca z Bezgárske planine sem kmalu prišel do drugačnega spoznanja. Po določevanju s pomočjo različnih ključev (HEGI 1966: 1986-1988, WRABER 1999, 2007, GREIMLER & JANG 2003), ki niso povsem enotni, in primerjav s herbarijskim materialom sem prišel do zaključka, da so primerki sviščevca še najbližji vrsti *G. lutescens*. Stoodstotno pa v to nisem bil prepričan. Z vsakim nadaljnjim ogledom posušenih primerkov so dvomi o prvi določitvi naraščali, vse do zadnjega obiska Bezgárske planine (9. 11.). Tega dne sem našel primerek še cvetočega sviščevca, ki je po vseh znakih (habitusu, obliki zgornjih stebelnih listov, obliki čaše, drobno papiloznih in neznatno zavihanih robovih čašnih zobcev in pečlajem pestiču) nesporno pripadal vrsti *G. germanica*. Štiri dni po moji določitvi pa mi je B. Frajman posredoval sporočilo z Dunaja (14. 11.), da gre tudi pri primerkih, nabranih koncem septembra, za vrsto *G. germanica* (det. J. Greimler). V okviru določene vrste, ki jo štejejo za evropsko (AESCHIMANN & al. 2004), fitocenološko pa povečini uvrščajo v zvezo *Mesobromion* (OBERDORFER 1979: 40, ELLENBERG 1988: 672, AESCHIMANN & al. 2004: 30), poznamo v Sloveniji dve ekotipski rasi (WRABER 1999, 2007), ki jih nismo določevali.

V Sloveniji nemški sviščevac ne sodi med prav pogoste vrste; razširjen je v alpskem, predalpskem in dinarskem (ibid., JOGAN & al. 2001) fitogeografskem območju (po WRABER 1969). Na Kočevskem smo ga opazili prvič na dveh, med seboj z gozdom ločenih traviščih na platoju nekdanj obsežnejše Bezgárske planine, ki jo grade triasni dolomiti (SAVIČ & DOZET 1985) s primesjo rožencev. Na položnem, proti jugu in vzhodu nagnjenem travišču je redek, nekoliko

popogostejši pa na enakem, proti severovzhodu nagnjenem travišču. Obe travišči lovci kose enkrat na leto (na srečo pred cvetenjem sviščevcev), pokošeno travo pa puste na površini.

Čas za fitocenološki popis in fitocenološko opredelitev travišča na Bezgárski planini ni bil primeren zaradi pokošenih in razpadajočih, neprepoznavnih trav. V grobem florističnem popisu travišča (0454/1, 930 m n. m., NNE, nagib 5°, zastrtost 90 %, površina 25 m², 22. 9. 2007) smo evidentirali naslednje taksoni: *Leontodon hispidus* 2, *Colchicum autumnale* 2, *Euphrasia rostkoviana* 2, *Carlina acaulis* 1, *Parnassia palustris* 1, *Plantago media* 1, *P. lanceolata* 1, *Potentilla erecta* 1, *Salvia pratensis* 1, *Asperula aristata* +, *Betonica alopecuros* +, *Centaurea pannonica* +, *Cyclamen europaeum* +, *Dactylis glomerata* +, *Gentianella ciliata* +, **G. germanica** +, *Globularia cordifolia* +, *Lotus corniculatus* +, *Polygala chamaebuxus* +, *Pimpinella saxifraga* +, *Primula vulgaris* +, *Trifolium montanum* +, *Cirsium erisithales* r in *Carex* sp. +. Na isti površini sta spomladi (25. 5. 2007) rasli še *Arnica montana* + in *Erythronium dens-canis* 2, v neposredni bližini popisa tudi vrsta *Pulmonaria stiriaca* (+). Ti trije taksoni kot tudi obravnavana vrsta, kažejo na posebnost rastišča, to je na zakisana tla kot posledica primešanih rožencev. Vplivi le-teh se kažejo tudi v tleh drugih fitocenoov v dolini Kolpe (ACCETTO 2007). Vrste za zdaj nismo opazili na zahodnem robu in zelo strmih skalnatih, proti zahodu izpostavljenih in zaraščajočih pobočjih Bezgárske planine, prav tako ne v enkrat letno košenih nižje ležečih traviščih nekdanjega zaselka Draga (nad zaselkom Belica, 22. 9.), Kremarskem sedlu (30. 9.) kot tudi ne na ne košenih traviščih Goteniške planine (21. 9.), v okolici Moža (30. 9.), redkih naravnih traviščih na zelo strmih hladnih legah pod Kobilu in Vajštarjem (10. 10.). Razlog je najbrž odsotnost rožencev v kamninah imenovanih območij. Kljub temu jo lahko pričakujemo še kje na Kočevskem, kjer so tla lokalno zakisana.

Zaradi njene redkosti in opuščanja košnje je vrsta na Kočevskem zagotovo ogrožena. Uspevanje na Bezgárski planini ji za sedaj omogočajo predvsem zakisana tla in najbrž tudi vsakoletna košnja travišč pred njenim cvetenjem.

Literatura

- ACCETTO, M., 2007: *Arunco-Fagetum* Ž. Košir 1962 var. geogr. *Acer obtusatum* var. geogr. nov. v dolini zgornje Kolpe. Gozdarski vestnik (Ljubljana) 65(9): 62-80.
- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER, & J. P. THEURILLAT, 2004: *Flora Alpina* 2, Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien.
- ELLENBERG, H., 1988: *Vegetation ecology of Central Europe*. 4. ed., Cambridge University Press. 731 pp.
- GREIMLER, J. & C. G. JANG, 2003: *Gentianella sect. Gentianella (Gentianaceae)* in den Ostalpen. Mit einem illustrierten Bestimmungsschlüssel. *Neilreichia* 2-3: 209-234.
- JOGAN, N. (ur.), T. BAČIČ, B. FRAJMAN, I. LESKOVAR, D. NAGLIČ, A. PODOBNIK, B. ROZMAN, S. STRGULC-KRAJŠEK & B. TRČAK, 2001: *Gradivo za Atlas flore Slovenije*. Center za kartografijo flore in favne, Miklavž na Dravskem polju. 443 pp.
- HEGI, G., 1966: *Illustrierte Flora von Mitteleuropa*, 5, 3: 1986-1988. Carl Hanser Verlag. 2544 pp.
- OBERDORFER, E., 1979: *Pflanzensoziologische Exkursions Flora*. Stuttgart, Eugen Ulmer Verlag. 997 pp.

- SAVIĆ, D. & S. DOZET, 1985. Osnovna geološka karta 1:100 000. Tolmač za list Delnice, L 33-60. Zvezni geološki zavod, Beograd. 66 pp.
- WRABER, M., 1969: Pflanzengeographische Stellung und Gliederung Sloweniens. *Plant Ecology* (prej *Vegetatio*) 17: 176-199.
- WRABER, T., 1999: *Gentianaceae* - sviščevci. In: Martinčič & al. 1999: Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, tretja, dopolnjena in spremenjena izdaja, Ljubljana. pp. 434-442.
- WRABER, T., 2007: *Gentianaceae* - sviščevci. In: Martinčič & al. 2007: Mala flora Slovenije. Tehniška založba Slovenije, četrta, dopolnjena in spremenjena izdaja, Ljubljana, pp. 505-512.

MARKO ACCETTO

89. *Gladiolus palustris* Gaudin

Novo nahajališče v Zgornjem Posočju New locality in the Upper Soča Valley

9648/3 (UTM VM03) Slovenija: Julijske Alpe, Zgornje Posočje, Vas na Skali, ob gozdni cesti proti Krbulniku, Rušje, 46,34044 N, 13,72012 E, 1110 m n. v., dolomitni apnenec. Det. A. Trnkoczy, 28. 6. 2005, avtorjevi fotografski posnetki in I. Dakskobler & A. Trnkoczy, 21. 6. 2007, fotografski posnetki.

Gladiolus palustris je evropska vrsta, značilna za vlažna travnišča iz zveze *Molinion* (AESCHIMANN & al. 2004: 1096). To je ena izmed varstveno pomembnih vrst v okviru projekta Natura 2000 in njeno razširjenost, rastišča in predloge za njihovo varovanje v Sloveniji je podrobno predstavil SELIŠKAR (2004). V takrat objavljeni arealni karti v Zgornjem Posočju ni bilo znanih nahajališč. ČUŠIN (2006: 106, 177) je objavil, na podlagi revizije A. Seliškara, nahajališča te vrste v Breginjskem kotu (na južnih pobočjih Stolovega grebena, 9746/1 in 9746/2), pri tem pa (na str. 177) zapisal netočnost, da so to edina nahajališča močvirskega mečka v Julijskih Alpah. Vrsta *Gladiolus palustris* ima v Julijskih Alpah več nahajališč z razmeroma vitalnimi populacijami vsaj še v Bohinju. Ta nahajališča so deloma razvidna tudi iz objavljenih arealnih kart (SELIŠKAR 2004: 98) in nekatera smo si ogledali v letu 2007 (I. Veber, B. Zupan, B. Anderle, I. Dakskobler, neobjavljeno). Na Bovškem je močvirski meček nepričakovano našel prvi avtor tega zapisa ob gozdni cesti nad Vasjo na Skali. Ob najdbi je na kamnitem obcestnem travnišču cvetelo nekaj primerkov, ob ponovnem ogledu, ko smo na tem nahajališču naredili tudi fitocenološki popis (tabela 1) pa smo opazili le še eno cvetočo in dve necvetoči rastlini. Leta 2006 so urejali (»gredirali«) gozdno cesto in s stroji posegli tudi v obcestni prostor in torej rastišče nekoliko »preoblikovali«. Pregledali smo tudi nekaj okoliških gorskih travnikov (nekdanjih pašnikov) na moreni. Začasno te travnike uvrščamo v zvezo *Mesobromion* (= *Bromion erecti*), čeprav na njih raste tudi precej vrst subalpskih travnišč iz razreda *Elyno-Seslerietea*. Na teh travnikih so pogoste vrste *Bromus erectus*